

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

6

Београд - 2024

ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР – У САЛИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА
И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА 2024. ГОДИНУ

- Права на која се порез на имовину плаћа
- Одређивање непокретности за које је конкретно лице обвезник пореза на имовину за 2024. годину
- Ко су обвезници који воде пословне књиге?
- Настанак пореске обавезе (са освртом на зграде код којих је изграђен само конструктивни склоп)
- Начин утврђивања пореске основице
- Фер вредност као пореска основица
- „Тржишна“ вредност као пореска основица
- Књиговодствена вредност као пореска основица
- Набавна вредност као пореска основица
- Пореска стопа
- Пореска ослобођења
- Утврђивање пореза
- Промене у току 2024. године које утичу на утврђени порез
- Попуњавање пореске пријаве и прилога уз пријаву
- Одговори на питања

Предавач: Љиљана Петровић – Министарство финансија

У сали Привредног саветника и
преко интернет платформе Zoom

5. март 2024. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање семинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључена је и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка семинара. За полазнике који семинару присуствују у сали Привредног саветника обезбеђено је послужење хране и пића.

Просторија Образовног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције eПродавница – Семинари.

Приликом пријављивања полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима може доbitи на тел: 011/3209-645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анџић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетих, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић и др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ

Нове измене и исправке на систему електронских фактура од 15. фебруара 2024. године – др Милан Неговановић	5
Давања поводом Дана жена – 8. марта – Весна Боровић	12

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

Утврђивање и плаћање пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге за 2024. годину – Снежана Анџић	19
1. Ко су обвезници који воде пословне књиге	19
2. Права на непокретности која су предмет пореза на имовину	20
3. Врсте (групе) непокретности	22
4. „Фер вредност“ као пореска основица	25
5. „Тржишна вредност“ као пореска основица	25
6. Књиговодствена вредност као пореска основица	29
7. Пореска основица за непокретности за које обвезнику у току године настане пореска обавеза (новоизграђене, односно прибављене непокретности у току године)	31
8. Пореска стопа	32
9. Пореска ослобођења	32
10. Настанак пореске обавезе у току пореске године	34
11. Настанак пореске обавезе за објекте у изградњи	35
12. Начин попуњавања и подношења пореске пријаве	35
13. Утврђивање и плаћање пореза	37

Пример обрачуна пореза и начина попуњавања пореске пријаве када пореска обавеза настане/престане у првом тромесечју 2024. године – Снежана Анџић	38
I. Пример набавке непокретности у првом тромесечју 2024. године	38
II. Пример отуђења непокретности у првом тромесечју 2024. године:	51

ПОРЕЗ НА ДОБИТ – ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ

Повезана лица за потребе обрачуна пореза на добит правних лица и пореза на нето приход предузетника за 2023. годину – Горан Лазовић	52
1. Утврђивање повезаности правних лица са другим лицима	52
2. Утврђивање повезаности предузетника са другим лицима у складу са чланом 36. ЗПДГ	59
3. Идентификација повезаних лица	60
4. Временска димензија повезаности	61
Утврђивање и исказивање корекција трансферних цена по основу трансакција са повезаним лицима у пореском билансу – Горан Лазовић	63
1. Утврђивање корекције по основу комерцијалних и финансијских трансакција и исказивање у пореском билансу (ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1)	64
2. Утврђивање корекције по основу капиталних добитака и губитака и исказивање у пореском билансу	71
3. Утврђивање корекције по основу пореске амортизације за средства набављена од повезаних лица и њено исказивање у пореском билансу	72
4. Корекције по основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе – поклони чији је прималац повезано лице, уговорне казне и пенали, затезне камате између повезаних лица, трошкови који нису настали у сврхе обављања делатности и недокументовани трошкови	73
Трансферне цене – поједностављени поступак тестирања услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност – Горан Лазовић	76
1. Услуге са становишта трансферних цена	76
2. Појам услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност	77
3. Опциони поједностављени поступак тестирања усклађености услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност са принципом „ван дохвата руке“	78
4. Значај поједностављеног приступа тестирања усклађености услуга које додају малу вредност са принципом „ван дохвата руке“	85
5. Услуге (између повезаних лица) које додају малу вредност и порез по одбитку	86
Утврђивање корекције за стална средства набављена од повезаних лица и исказивање у пореском билансу за 2023. годину – Горан Лазовић	88
Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику – Горан Лазовић	94
1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику	94
2. Извештај у скраћеном облику не може да се достави за зајмове и кредите са повезаним лицима	96
3. Шта је то трансакција и како се утврђује њена вредност?	96
4. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику код трансакција продаје капиталне имовине?	99
5. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику код трансакција набавке сталних средстава која подлежу обрачуну пореске амортизације?	99
6. Исказивање података у пореском билансу код обвезника који извештај о трансферним ценама достављају у скраћеном облику	100

CIP – Каталогизација у публикацији,

Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћировић, – Год. 1, бр. 1 (1952) – Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: //www.privsav.rs – Петнаестодневно

ISSN 0556-1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

Бескаматне позајмице између повезаних лица (осврт на мишљење МФИН бр. 011-00-805/2022-04 од 31.1.2023. год.) – Горан Лазовић	101
1. Увод	101
2. Рачуноводствено вредновање бескаматних позајмица	102
3. Тест на присуство ефекта утањене капитализације	108
4. Утврђивање тржишне цене у складу са мишљењем МФИН	110
Утањена капитализација и обрачун камата „ван дохвата руке“ – др Милан Неговановић	113
1. Порески обвезник је од повезаног лица добио бескаматни зајам и није исказао расходе камата	114
2. Порески обвезник је од повезаног лица добио зајам/кредит са каматом и исказао је расходе камата	114
3. Порески обвезник је повезаном лицу дао бескаматни зајам и није исказао приходе по основу камате	123
4. Порески обвезник је повезаном лицу дао зајам/кредит са каматом и исказао је приходе од камата	125
5. Утврђивање тржишне каматне стопе применом општих правила о трансферним ценама	126
6. Укључивање зајмова и кредита са повезаним лицима у студију трансферних цена	127
7. Продаја повезаном лицу на рате по основу које је целокупан приход укључен у опорезиву добит пореског периода не сматра се зајмом за који је обвезник дужан да утврђује камату „ван дохвата руке“	128
Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица – „CbC Report“ – за 2023. годину – Горан Лазовић	129
1. Дефинисање појмова крајњег матичног правног лица, међународне групе повезаних правних лица и чланице међународне групе	130
2. Обавеза подношења годишњег извештаја	132
3. Образац годишњег извештаја „CbC“ и исказивање података у том обрасцу	133

РАЧУНОВОДСТВО

Приходи по основу промета добара и пружања услуга у складу са МСФИ 15 – др Ратомир Ћировић	142
Утврђивање прихода у складу са МСФИ за МСП и Правилником за микро правна лица – др Ратомир Ћировић	161

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

ПДВ импликације уступања уговора о извођењу радова – Јована Стојановић	171
---	-----

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

Достављање извештаја о наплаћеним накнадама за коришћење јавних добара који корисници шума и шумског земљишта, управљачи, регулаторна тела, односно регулаторна агенција, који врше наплату накнада – Весна Ђорђевић	174
Извештавање Агенције за заштиту животне средине (посебни токови отпада и амбалажа) – Иван Антић	175

ТРГОВИНА

Нови Споразум о слободној трговини са Народном Републиком Кином – Надица Пантовић	177
--	-----

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

Одговори на питања у вези са прописима о електронском фактурисању – др Милан Неговановић и Иван Антић	185
1. Фактурисање натуралног (робног) рабата	185
2. Евидентирање обрачунатог ПДВ за издате електронске фактуре Републичком фонду здравственог осигурања	186
3. Исправан датум промета добара на електронској фактури	186
4. Поступање примаоца грађевинских радова након сторнирања електронских фактура за погрешно опредељени промет из области грађевинарства	187
5. Пореско признавање трошка обрачунатог ПДВ који пада на терет расхода привредног друштва	187
6. Повраћај добара због испоруке погрешних артикала – поступање издаваоца електронске фактуре	188

7. Квартално фактурисане услуге промета услуге коришћења и одржавања софтвера	188
8. Накнада за купљену лиценцу од компаније Амазон	189
9. Електронско евидентирање ПДВ преко СЕФ код туристичке агенције која примењује члан 35. Закона о ПДВ	189
10. Кориговање електронског евидентирања ПДВ у Појединачној евиденцији на СЕФ	190
11. Као основ за авансно плаћање могу се навести конкретна добра, односно услуге, или број прерачуна, понуде или уговора	190
12. Обвезник ПДВ не уноси у електронске евиденције ПДВ податке о промету који је ослобођен ПДВ без права на одбитак претходног пореза	190
13. За камате на депозите по виђењу издају се електронске фактуре	190
14. За давање пословних узорака пословним партнерима не издаје се електронска фактура	191

ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Питања и одговори у вези са избегавањем двоструког опорезивања – мр Дејан Даветић и Душан Поповић	192
1. Порески кредит за порез на доходак грађана плаћен у иностранству не признаје се по основу пореза који је плаћен у другој држави уколико према УИДО право опорезивања припада искључиво Републици	192
2. Порески третман накнаде за услугу <i>LinkedIn Recruiter</i> из аспекта Закона о порезу на добит правних лица (пореза по одбитку) и УИДО	193
3. Порез на добит по одбитку на накнаду за услугу коришћења Mailjet софтверске платформе која се плаћа нерезидентном правном лицу из Француске	195
4. Порез на добит по одбитку на накнаду за право коришћења фотографија које су у власништву нерезидентног правног лица из Републике Ирске	195

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Правилник о начину и садржају извештавања о броју запослених код корисника средстава буџета локалне власти у 2024. години – Весна Боровић	197
Износ максималне плате, односно зараде у јавном сектору за 2024. годину – Весна Боровић	199

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Горан Лазовић, др Ратомир Тировић, Иван Антић и мр Дејан Даветић	202
1. Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар 2023. године, који се примењује за потребе обрачуна пореске амортизације, износи 652.025 динара	202
2. Нови правилници о евиденцији производње и промета дуванских и сродних производа	202
3. Ревалоризација потраживања за продате друштвене станове на дан 31.12.2023. године	203
4. Потврде о резидентности Индонезије издају се у електронској форми	204

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	205
ПДВ	205
Порез на доходак грађана	208
Порези на имовину	210
Рачуноводство	212
Обједињена мишљења	214

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу марту 2024. године – Весна Боровић	220
---	-----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	223
--	-----

НОВЕ ИЗМЕНЕ И ИСПРАВКЕ НА СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА ОД 15. ФЕБРУАРА 2024. ГОДИНЕ

Министарство финансија је 15. фебруара 2024. год. на сајту www.efaktura.gov.rs објавило да су од наведеног датума на продукционој верзији система електронских фактура (СЕФ) објављене измене и исправке које носе ознаку СЕФ ажурирање 3.5. Објављен је и документ који у кратким цртама објашњава детаље нове верзије.

Претходно су ове измене биле доступне на демо окружењу од 30. децембра 2023. год. да би, са значајним закашњењем, од 15. фебруара 2024. коначно биле пренете и на продукциону верзију.

У вези са овим изменама и исправкама на наведеном сајту претходно је 10. јануара 2024. год објављено Ажурирано интерно техничко упутство МФИН верзија од 9.1.2024. које је у складу са верзијом 3.5.

У тексту који следи дајемо објашњења у вези са новим изменама и исправкама на СЕФ.

1. Промена назива одређених ставки у ПДФ приказу електронске фактуре

Измена која прва пада у очи тиче се промена назива појединих ставки у ПДФ приказу електронске фактуре (ЕФ).¹

Ове измене приказане су у следећој табели:

Нови назив ставке ЕФ	Стари назив ставке ЕФ	Шта означава?
Међузбир	Укупан износ	Укупан износ свих ставки на ЕФ са обрачунатим укупним ПДВ
Укупан износ	Укупно за уплату	Укупан износ свих ставки на ЕФ са обрачунатим укупним ПДВ умањен за повезана авансна плаћања

¹ У овом чланку уместо израза „лабела“ који користи Министарство финансија користили смо израз „ставка“ у ПДФ приказу електронске фактуре.

Нови назив ставке ЕФ	Стари назив ставке ЕФ	Шта означава?
Умањење	Попуст	Попусти и друга умањења цене која се примаоцу одобравају у моменту промета добара и услуга
Износ авансне уплате	Износ авансне уплате за ПДВ	Износ авансне уплате

Посебан коментар заслужују следећа два променена назива ставки ЕФ:

Међузбир – У ПДФ приказу електронске фактуре ставка која је раније носила назив „Укупан износ“ сада има назив „Међузбир“. Нови назив корисницима може деловати збуњујуће јер не одражава суштину ове позиције (видети пример у наставку). Појављује се у свим типовима електронске фактуре, сем у авансној ЕФ.

Ова ставка **не представља никакав међузбир већ збир, тј. укупну вредност свих појединачних ставки и позиција електронске фактуре са обрачунатим укупним ПДВ.**

На корисничком интерфејсу вредност међузбира се приказује само ако има вредност различиту од 0,00 РСД. Уколико је вредност међузбира једнака 0,00 РСД неће се приказати на корисничком интерфејсу.

● **Укупан износ** – Назив ставке који је раније гласио „Укупно за уплату“, сада је „Укупан износ“. Ова ставка се у електронској фактури у ПДФ формату појављује на два места: (1) у горњем десном углу, тј. у заглављу ЕФ и (2) у доњем десном углу у оквиру сумарних износа, тј. у подножју. Појављује се у свим типовима електронске фактуре, с тим да се у авансној ЕФ појављују два различита назива: износ авансне уплате (у заглављу) и укупан износ (у подножју ЕФ).

Нови назив ове ставке такође може унети забуну, што ће бити нарочито када је **електронска фактура делимично или у потпуности авансно плаћена, будући да не представља укупан износ фактуре са**

ДАВАЊА ПОВОДОМ ДАНА ЖЕНА – 8. МАРТА

Послодавац својим општим актом може да уреди питања давања поклона поводом Дана жена – 8. марта. Општим актом могу се предвидети давања запосленим женама, пензионисаним радницима као и пословним партнерима.

1. Давања запосленим женама из средстава послодавца

Сходно одредбама члана 120. Закона о раду, послодавац својим општим актом (колективним уговором или правилником о раду), односно уговором о раду, може да утврди право запослених и на друга примања, а у вези са тим и право запосленим женама на давање поклона поводом 8. марта – Дана жена.

Друга примања која се општим актом, односно уговором о раду утврде као право запослених, у складу са чланом 120. став 1. тачка 4) Закона о раду, имају третман зараде и подлежу плаћању пореза и социјалних доприноса.

На ова примања плаћају се порез на зараде по стопи од 10%, доприноси за социјално осигурање из зараде запосленог – 19,9% (ПИО, здравство и незапосленост) и доприноси за социјално осигурање на терет послодавца (ПИО и здравство – 15,15%).

Послодавац, уколико је то предвидео у свом општем акту, може дати поклон запосленим женама поводом 8. марта, било у новцу, роби, плаћеном туристичком аранжману, било у поклон-честиткама, па се ово давање третира као нето зарада коју треба прерачунати у бруто износ, како би се добила основица за обрачун пореза и доприноса.

Уколико се поклон даје у новцу – то је нето износ, а уколико је поклон дат у роби, малопродајна вредност са ПДВ која је плаћена при набавци је нето зарада, будући да послодавац обвезник ПДВ у вези са овом набавком нема право на одбитак претходног пореза.

Уколико је уплаћен туристички аранжман, уплаћени износ је нето зарада за запослене, а уколико је дата поклон-честитка, основицу пореза на зараду представља номинални износ на који гласи поклон-честитка, односно ваучер, увећана за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање које из зараде плаћа запослени.

Дакле, наведене износе потребно је брутирати да би се обрачунали порез и доприноси за обавезно социјално осигурање.

Уколико је зарада запослене виша од најниже и нижа од највише основице социјалних доприноса, вредност поклона као нето зарада, прерачунава се на бруто применом следеће формуле:

$$\text{Бруто} = \text{Нето} / 0,701.$$

Ако је зарада запослене нижа од најниже или виша од највише месечне основице доприноса, вредност поклона као нето зарада, прерачунава се на бруто применом следеће формуле:

$$\text{Бруто} = \text{Нето} / 0,90$$

У претходне две формуле нема умањења нето износа које проистиче из умањења основице пореза, јер је претпоставка да се то умањење користи код исплате редовне зараде.

Поклони који се дају запосленим лицима представљају трошак зараде и књиговодствено се евидентирају на рачунима група 52 и 45 као зарада. Оваква давања признају се као расход у пореском билансу обвезника сходно одредбама члана 9. став 1. Закона о порезу на добит правних лица, у износима обрачунатим на терет пословних расхода.

Детаљно о пореском признавању зарада и других примања запослених писали смо у ПС, бр. 4 и 5/24, на стр. 49, док смо о обрачуну, опорезивању и књиговодственом евидентирању зарада писали у ПС 15 и 16/24.

УТВРЂИВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА ОБВЕЗНИКЕ КОЈИ ВОДЕ ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

Увод

На почетку је важно да напоменемо да се порез на имовину утврђује и плаћа на исти начин као и за претходну 2023. годину, односно да није било измена Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон) у 2023. години, што значи да нема ни измена у вези са начином утврђивања и плаћања пореза на имовину.

Међутим, оно што је веома важно јесте чињеница да Град Београд није, у прописаном року до 30. новембра 2023. године, донео и објавио одлуку о просечним ценама одговарајућих непокретности, што утиче на то да се детаљније објасни начин утврђивања пореске основице када та одлука није донесена.

Наиме, како смо и објавили на нашој интернет страници www.privsav.rs, одредбом члана 7а став 6. Закона уређено је следеће:

”Основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге је књиговодствена вредност непокретности исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години, кад:

1) **јединица локалне самоуправе до 30. новембра текуће године не објави акт којим утврђује просечне цене одговарајућих непокретности у зонама, односно просечне цене одговарајућих непокретности у најопремљенијој зони у случају из става 2. овог члана;**

2) у зони и граничним зонама није било промета одговарајућих непокретности у периоду из члана 6. став 5. овог закона а у најопремљенијој зони не постоји одговарајућа врста непокретности;

3) **јединица локалне самоуправе до 30. новембра текуће године не објави акт којим утврђује зоне и најопремљеније зоне, у складу са ставом 4. овог члана.**”

Према наведеном, а по нашем мишљењу, уколико јединица локалне самоуправе до 30. новембра 2023. године не објави акт којим утврђује просечне цене одговарајућих непокретности у зонама за 2024. годину, обвезник који води пословне књиге основицу пореза на имовину за непокретности за 2024. годину утврђује у висини књиговодствене (садашње вредно-

сти) на дан 31.12.2023. године. Наведено се односи и на Град Београд, односно локалне самоуправе Града Београда с обзиром да до наведеног датума одлука није донесена нити објављена у службеном гласилу, односно интернет страници, као и на све остале локалне самоуправе које нису донеле акт о просечним ценама одговарајућих непокретности по зонама за 2024. годину. Детаљније о овој теми пишемо у овом тексту у посебном поднаслову под бр. 5.2.

1. Ко су обвезници који воде пословне књиге

Као прво, потребно је да дефинишемо ко су обвезници који воде пословне књиге. Према одредби члана 4. став 5. Закона, обвезник који води пословне књиге је:

1) правно лице које води пословне књиге у складу са прописима Републике Србије (привредна друштва, задруге, банке, осигуравајућа друштва, установе, јавне службе, јавна предузећа, удружења грађана и сва друга правна лица, независно од тога на основу којег прописа су основана);

2) нерезидентно правно лице – за непокретности за које пореску обавезу испуњава огранак тог правног лица;

3) предузетник који води пословне књиге за имовину коју је евидентирао у својим пословним књигама, осим предузетника који порез на приход плаћа на паушално утврђени приход;

4) друго лице које води пословне књиге у складу са прописима Републике Србије (нпр., предузетник пољопривредник и предузетник друго лице – физичко лице обвезник ПДВ).

Међутим, кад нерезидентно правно лице **не обавља делатност** у Републици Србији преко огранка или другог организационог дела који се, у складу са законом којим се уређује опорезивање добити правних лица, сматра сталном пословном јединицом, који води пословне књиге у складу са законом којим се уређује рачуноводство у Републици Србији, на права, кори-

ПРИМЕР ОБРАЧУНА ПОРЕЗА И НАЧИНА ПОПУЊАВАЊА ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ КАДА ПОРЕСКА ОБАВЕЗА НАСТАНЕ/ПРЕСТАНЕ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2024. ГОДИНЕ

Према одредби члана 33в Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на имовину дужан је да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу (осим у случају настанка пореске обавезе за објекте у изградњи изграђеног конструктивног склопа преко 500m²), у року од 30 дана, за:

- 1) непокретност за коју настане пореска обавеза, рачунајући од дана настанка пореске обавезе;
- 2) непокретност за коју престане пореска обавеза, рачунајући од дана престанка пореске обавезе;
- 3) непокретност коју предузетник који води пословне књиге почне да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана евидентирања;
- 4) непокретност коју предузетник који води пословне књиге престане да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана престанка евидентирања;
- 5) непокретност у пословним књигама физичког лица које је изгубило својство предузетника који води пословне књиге (одјавом, по сили закона и др.), рачунајући од дана престанка тог својства;
- 6) непокретност за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. ст. 4. и 5. Закона, рачунајући од 184. дана од дана њеног уступања другом лицу ради остваривања прихода;
- 7) непокретност из члана 12. став 2. Закона за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. став 3. Закона, рачунајући од дана настанка пореске обавезе на непокретности за коју је пореска обавеза настала у пореској години;
- 8) објекат којем је измењена корисна површина, рачунајући од дана измене корисне површине.

Изузетно од наведеног, обвезник који води пословне књиге за имовину за коју је, у периоду од 1. јануара до 31. марта пореске године настала пореска обавеза или је дошло до друге промене из члана 33в Закона, пореску пријаву подноси у оквиру пријаве којом пријављује утврђени порез за пореску годину за све

непокретности на територији исте јединице локалне самоуправе, или пријаву подноси након подношења те пријаве, до 31. марта пореске године.

I. ПРИМЕР НАБАВКЕ НЕПОКРЕТНОСТИ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2024. ГОДИНЕ

1. Постојеће непокретности на дан 31.12.2023. године

Привредно друштво на дан 31.12.2023. године, на територији исте локалне самоуправе, има право својине на следећим непокретностима:

– **изграђено грађевинско земљиште** површине 1.100m² (11 ари). Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 25.000 динара;

– **изложбено-продајни објекат** корисне површине 200m². Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 112.300 динара. 200m² је и површина земљишта под објектом – објекат је у једном нивоу;

– **складиште** површине 300m² чија је књиговодствена – садашња вредност на дан 31.12.2023. године 7.000.000 динара.

Оба објекта налазе се на наведеном грађевинском земљишту површине 1.100m². У пословним књигама обвезника посебно је евидентирана вредност земљишта и објеката.

2. Новонабављене непокретности у првом тромесечју 2024. године

Исти обвезник је 15. фебруара 2024. године набавио:

– **изграђено грађевинско земљиште** на територији исте локалне самоуправе површине 29 ари;

ПОВЕЗАНА ЛИЦА ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЧУНА ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПОРЕЗА НА НЕТО ПРИХОД ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 2023. ГОДИНУ

Први корак у примени пореских правила о трансферним ценама је идентификација лица која се за пореске потребе сматрају повезаним.

Дефиниција и критеријуми за утврђивање повезаности лица за потребе утврђивања пореза на добит правних лица дати су у **члану 59. ст. 2. до 7. Закона о порезу на добит правних лица** („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ). Када је реч о предузетнику, повезаност других лица са тим обвезником утврђује се у складу са **чланом 36. Закона о порезу на доходак грађана** („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), који се ослања на дефиницију из члана 59. ЗПДПЛ у целини и незнатно је проширује.

Дефиниција повезаних лица дата је и у члану 9. пореских уговора које је Република Србија закључила са другим државама. Ипак, у овој дефиницији дати су само најосновнији услови за утврђивање повезаности, док се они детаљно разрађују у дефиницији датој у члану 59. ЗПДПЛ.

Критеријуми и правила за утврђивање повезаности за пореске потребе нису се мењали у односу на прошлу годину.

У току 2023. године Министарство финансија (у наставку: МФИН) није давало мишљења у вези са утврђивањем пореске повезаности обвезника са другим лицима која би заслуживала посебну пажњу, тј. нова мишљења била су у складу са претходним.

Скрећемо пажњу на то да се за потребе примене члана 59. ЗПДПЛ, Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе не сматрају правним лицима у складу са чланом 616 ЗПДПЛ. На тај начин прописано је да нема повезаности између правних лица код којих Република Србија, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе имају учешће у власништву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа,

као и да нема повезаности између Републике Србије, аутономних покрајина или јединица локалних самоуправа са једне стране и правних лица код којих оне имају учешће у власништву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа, са друге стране. Међутим, ова правна лица која су основана од стране Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе могу имати повезана лица по неком другом основу (дакле, не по основу „државе“), о чему свакако пишемо у наставку.

1. УТВРЂИВАЊЕ ПОВЕЗАНОСТИ ПРАВНИХ ЛИЦА СА ДРУГИМ ЛИЦИМА

Критеријуми за утврђивање повезаности са обвезником у члану 59. ст. 2. до 6. ЗПДПЛ примењују се на сва лица, како на резидентна, тако и на нерезидентна, док се став 7. истог закона односи само на повезаност обвезника са нерезидентним правним лицима из јурисдикција са преференцијалним пореским системом.

У наставку дајемо објашњења дефиниције и критеријума уз одговарајуће примере.

1.1. Члан 59. ст. 2, 3. и 4. ЗПДПЛ

У члану 59. став 2. ЗПДПЛ дата је општа дефиниција повезаности:

„Лицем повезаним са обвезником сматра се оно физичко или правно лице у чијим се односима са обвезником јавља могућност контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке.“

Повезаност се може утврђивати у односима обвезника како са правним, тако и са физичким лицима. Другим речима, повезана лица са обвезником могу бити и правна и физичка лица.

Општом дефиницијом постављени су критеријуми за утврђивање повезаности у виду **могућности контроле и могућности значајнијег утицаја на по-**

УТВРЂИВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ КОРЕКЦИЈА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА ПО ОСНОВУ ТРАНСАКЦИЈА СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ

Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) прописана је обавеза посебног приказивања прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним лицима по трансферним ценама, као и по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима, односно по принципу „ван дохвата руке“, при чему се, уопштено посматрано, разлика између те две цене, уколико се утврди да постоји, укључује у основицу за опорезивање.

Начин утврђивања и уношења корекција трансферних цена у порески биланс за 2023. годину исти је као и прошле године.

Редни бројеви Обрасца ПБ 1, односно Обрасца ПБ 2 на којима се уносе подаци по основу контролисаних трансакција и корекције трансферних цена нису се мењали у односу на претходну годину.

Не постоји јединствени систем утврђивања и укључивања корекција трансферних цена у порески биланс, већ се то, у зависности од врста трансакција са повезаним лицима, чини на неколико начина.

Утицај примене правила о трансферним ценама на порески биланс може се грубо поделити на потенцијалне корекције:

1. Прихода и расхода по основу **комерцијалних трансакција** (осим камата), попут набавке и продаје добара и услуга (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

2. Прихода и расхода **финансијских трансакција**, односно по основу камата из зајмова/кредита (такође на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1¹, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

3. По основу **капиталних добитака и губитака** од продаје капиталне имовине повезаним лицима (на ред. бр. 63 и 64 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 55 и 56 Обрасца ПБ 2);

4. По основу **пореске амортизације** за средства која подлежу обрачуна пореске амортизације и која су стечена од повезаних лица закључно са 31. децембром 2018. године, односно капитализована завршена накнадна улагања извршена од повезаних лица на средствима стеченим до 31. децембра 2018. године која не доводе до примене члана 10б ЗПДПЛ (на ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 22 Обрасца ПБ 2), односно применом „нових“ правила за средства која подлежу обрачуна пореске амортизације и додатна улагања на тим средствима, а која су стечена почев од 1. јануара 2019. године од повезаних лица (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50. Обрасца ПБ 2);

5. По основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе (**трошкови који нису документовани**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 6; **поклоничији је прималац повезано лице** на ред. бр. 9; **затезне камате између повезаних лица** на ред. бр. 13 Обрасца ПБ 1; **трошкови који нису настали у сврхе обављања пословне делатности**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 14 и **уговорне казне и пенали** које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 12 Обрасца ПБ 1).² Аналогне позиције наведене су у Обрасцу ПБ 2 (ред. бр. 7, 10, 14, 15 и 13).

Поред наведених позиција, обвезник који има трансакције са повезаним лицима исказује и податке на тако-

¹ Корекција расхода по основу спречавања утајене капитализације уноси се на ред. бр. 58 Обрасца ПБ 1.

² У складу са чланом 20. ЗПДПЛ, сталној пословној јединици нерезидентног обвезника се у пореске сврхе не признају расходи по основу камата (и припадајући трошкови по основу зајма) и ауторских накнада (и сродних права и права индустријске својине) зарачунатих од стране њене нерезидентне централе.

ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ – ПОЈЕДНОСТАВЉЕНИ ПОСТУПАК ТЕСТИРАЊА УСЛУГА (ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА) КОЈЕ ДОДАЈУ МАЛУ ВРЕДНОСТ

Предмет наше пажње у овом тексту биће могући, једноставнији, алтернативни поступак тестирања усклађености услуга које додају малу вредност и које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другој или другим чланицама исте групације¹, са принципом „*ван дохвата руке*“.

За потребе овог чланка, ослонили смо се на следеће законске прописе који су у вези са утврђивањем, обрачуном и плаћањем пореза на добит у Републици Србији за 2023. годину, као и релевантне стручне смернице:

1. Закон о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ);

2. Правилник о трансферним ценама и методама које се по принципу „*ван дохвата руке*“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник о трансферним ценама);

3. Правилник о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 30/2015, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПДП);

4. Правилник о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 20/14, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПБ 1), и

5. Смернице ОЕЦД за примену правила о трансферним ценама за мултинационална предузећа и пореске управе (издате у јануару 2022. године – у даљем тексту: Смернице ОЕЦД²).

Сва лица која су у току 2023. године имала трансакције са повезаним лицима (у смислу члана 59. ЗПДПЛ) и која су обавезници пореза на добит у Републици Србији, имају обавезу (баш као и претходних година) да тестирају њихову усклађеност са принципом „*ван дохвата руке*“, тј. да утврде да ли су се такве трансакције извршиле по тржишним условима или нису и утврђене резултате анализа доставе Пореској управи Републике Србије (изузетак су трансакције за које се подноси извештај у скраћеном облику, у складу са ст. 3. и 4. члана 2. Правилника о трансферним ценама, а на основу члана 60. став 4. ЗПДПЛ), у роковима прописаним чланом 63. ЗПДПЛ.

У овом чланку пажњу посвећујемо **услугама које додају малу вредност**, а које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другим чланицама. Повод за ову тему јесте алтернативни, једноставнији поступак тестирања њихове усклађености са принципом „*ван дохвата руке*“, на основу Смерница ОЕЦД.

Подсећамо на то да Република Србија, приликом уређивања и доношења својих прописа о трансферним ценама, између осталог, има у виду и све релевантне прописе и смернице ОЕЦД, што је и наведено у члану 61а ЗПДПЛ.

1. Услуге са становишта трансферних цена

Сведоци смо да је сектор услуга у привредама развијених земаља и земаља у развоју, последњих неколико деценија у експанзији. Развијају се нове врсте услуга, а већ постојеће се пружају у све већем обиму. Узрока за то је много и они нису предмет нашег излагања на овом месту. Исти трендови присутни су и у пословним односима између повезаних лица, било из разлога што је једно повезано лице специјализовано за пружање одређених услуга, па може ефикасније и ефикасније да их пружи, било из неког другог разлога. На тај начин, услуге које једно лице пружа свом пове-

1 У овом контексту, под групацијом или групом подразумевамо сва лица која се сматрају повезаним у смислу члана 59. ЗПДПЛ.

2 <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>

УТВРЂИВАЊЕ КОРЕКЦИЈЕ ЗА СТАЛНА СРЕДСТВА НАБАВЉЕНА ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ИСКАЗИВАЊЕ У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 63/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник) прописан је, почев од 2019. године, другачији начин укључивања у пореску основицу утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и његове цене утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ када се стално средство, које подлеже обрачуну пореске амортизације у складу са чланом 106 Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), набавља од повезаног лица, у односу на године које јој претходе.

Наиме, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. Правилника:

„Уколико обвезник набави од повезаног лица стално средство за које се амортизација утврђује у складу са чланом 106 Закона, у укупан износ корекције у том пореском периоду, као и у четири наредна пореска периода, укључује се износ од 20% утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“.

Обвезник је дужан да у оквиру документације о трансферним ценама прикаже податак о укупној разлици између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“, и то у сваком пореском периоду у ком се корекција врши у складу са ставом 3. овог члана.“

Дакле, на овај начин за **стално средство** које подлеже обрачуну пореске амортизације у складу са чланом 106 ЗПДПЛ и које је **набављено од повезаног лица почев од 1. јануара 2019. године**, утврђена разлика између **више** трансферне набавне цене и његове цене утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ која

је **нижа**, уноси се као корекција основице за **порески период у којем је средство набављено, као и у четири наредна пореска периода**, у износу од 20% те разлике, и то **на ред. бр. 57. Обрасца ПБ 1. Истовремено, обвезник обрачун амортизације за пореске сврхе врши на основицу коју чини трансферна набавна цена**, а не цена утврђена применом принципа „ван дохвата руке“ уз примену свих осталих правила обрачуна амортизације према члану 106 ЗПДПЛ.

Са друге стране, корекција основице за порез на добит за 2023. годину **по основу завршених накнадних улагања у 2023. години која су обвезнику извршила повезана лица на сталној имовини стеченој до краја 2018. године (која се капитализују), где вредност тих накнадних улагања не доводи до прелаза на примену члана 106 ЗПДПЛ приликом обрачуна амортизације која се признаје за пореске сврхе** (дакле ради се о накнадним улагањима на средствима обухваћеним непрописаним обрасцем ОА-1, без обзира на вредност тих улагања, као и на средствима II – V амортизационе групе код којих вредност накнадних улагања није већа од 10% неотписане рачуноводствене вредности тих средстава на први дан пореског периода у којем су та накнадна улагања завршена), врши се **применом старих правила из члана 10а ЗПДПЛ** (преко позиције у пореском билансу која је резервисана за податак о износу обрачунате пореске амортизације на **ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1**). О обрачуну пореске амортизације и амортизације која се признаје као расход за пореске сврхе за 2023. годину писали смо детаљно у ПС 2 и 3/24.

На исти начин поступају и пословни субјекти који су обвезници састављања и подношења обрасца ПБ 2, с тим да утврђене податке исказују на одговарајућим пољима тог обрасца.

При томе, у оквиру извештаја о трансферним ценама приказује се **податак о укупној разлици**

МОГУЋНОСТ ПОДНОШЕЊА ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СКРАЋЕНОМ ОБЛИКУ

Чланом 60. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) и Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „*ван дохвата руке*“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник) дата је могућност да уместо детаљног извештаја о трансферним ценама, који садржи велики обим података, порески обвезник **за одређене трансакције** може надлежном пореском органу да поднесе извештај у скраћеном облику.

Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику нису мењани у односу на прошлу годину. Исто тако, начин састављања и достављања овог извештаја у свему је исти као и прошле године.

Исказивање података у пореском билансу информативног карактера врши се на исти начин као и прошле године, на истим редним бројевима тог обрасца.

У циљу утврђивања испуњености услова за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику, поред камата по основу зајмова и кредита, прописано је и неукључивање ПДВ и датих, односно примљених аванса у вредност трансакција обвезника са повезаним лицем.

Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику прописана је и за правна лица и предузетнике и сва објашњења и примери које дајемо у тексту односе се како на правна лица, тако и на предузетнике.

1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику

У складу са чланом 2. Правилника, **извештај у скраћеном облику** порески обвезник може да поднесе за трансакције са повезаним лицима, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од следећа два услова:

1) да је трансакција са повезаним лицем **једнократна** у години за коју се подноси порески биланс и да њена вредност није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност;

2) да **укупна вредност трансакција са једним повезаним лицем** у току године за коју се подноси порески биланс није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност.

Извештај у скраћеном облику подноси се за све трансакције, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од претходна два услова, и садржи податке о свакој од ових трансакција, а нарочито:

- 1) опис трансакције;
- 2) вредност трансакције;
- 3) повезано лице са којим је трансакција извршена.

Дакле, обвезник, **осим за зајмове и кредите**, може да за једнократне трансакције са одређеним повезаним лицем чија вредност у 2023. години није већа од 8.000.000 динара, као и за трансакције са одређеним повезаним лицем чија укупна вредност у 2023. години није већа од 8.000.000 динара, извештај о трансферним ценама пореском органу достави у скраћеном облику. Гранична вредност од 8.000.000 динара не укључује камате по основу зајмова и кредита, авансе и ПДВ.

Иако се у Правилнику код претходно наведених услова користи термин „година“, у члану 60. став 4. ЗПДПЛ јасно је назначено да је реч, заправо, о пореском периоду, па је испуњеност претходних услова за подношење извештаја у скраћеном облику потребно разматрати на нивоу сваког пореског периода посебно. На пример, обвезник је основан у августу месецу 2023. године и до краја те године са једним повезаним лицем имао је трансакције (осим кредита и зајмова) у вредности од 7.900.000 динара, без ПДВ. За тај порески

БЕСКАМАТНЕ ПОЗАЈМИЦЕ ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА (ОСВРТ НА МИШЉЕЊЕ МФИН БР. 011-00-805/2022-04 ОД 31.1.2023. ГОД.)

1. Увод

Честе ситуације у пракси су „бескаматне“ позајмице између лица која се сматрају повезаним у смислу члана 59. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: ЗПДПЛ). Потреба за одржавањем ликвидности, за финансирањем одређених улагања и сл., само су неки од разлога позајмљивања средстава од повезаних лица. Могућност да се средства прибаве по једноставнијем и бржем поступку, већа флексибилност у враћању или чак могућност да и не буду враћена, финансирање по каматној стопи која је нижа од тржишне, чести су разлози прибегавању финансирању од стране повезаних лица, на уштрб финансирању од стране банака и неких других кредитора као неповезаних лица. У одређеним ситуацијама може се и поставити питање да ли су бескаматне позајмице уопште позајмице или је реч, заправо, о доприносу власника капитала пословном субјекту којем су средства дозначена.

Циљ овога чланка није анализа свих ситуација по основу трансакција бескаматних позајмица између повезаних лица. Његов повод је мишљење МФИН, бр. 011-00-805/2022-04 од 31.01.2023. године, које смо објавили у ПС 6/23 и за које сматрамо да је дискутабилно, што ћемо покушати да објаснимо у наставку. Мишљење се односи на признавање расхода од камата путем укамаћења дисконта по основу бескаматне позајмице коју је нерезидентно матично правно лице дало резидентном правном лицу које примењује пуне МСФИ (мада нема разлика у односу на ситуацију да се ради о лицу које примењује МСФИ за МСП, или Правилник за микро и друга правна лица¹). Одређене делове тог мишљења наводимо у наставку:

„Међутим, уколико је конкретни зајам уговорен по нешто другачијој каматној стопи – вишој или нижој него што је тржишна каматна стопа у конкретним околностима – зајмодавац и зајмопримац су (у великом броју случајева) дужни да методом ефективне каматне стопе, примењујући тржишну уместо уговорене каматне стопе, прерачунају дисконтовану вредност датог, односно добијеног зајма – и по тој фер вредности признају средство, односно обавезу, а разлику евидентирају као добитак или губитак.

Посебно указујемо да уколико је зајам између повезаних правних лица под заједничком контролом (што је случај из предметног питања), односно између зависног правног лица и власника (физичког лица или матичног правног лица) – тај добитак или губитак настао као разлика између обрачунате фер вредности и номиналне трансакционе вредности суштински представља допринос власника или расподелу власницима. У том случају, независно од уговореног плана отплате, и зајмодавац и зајмопримац евидентирају приходе, односно расходе од камате применом ефективне каматне стопе – развојем дисконта по тржишној каматној стопи – чиме ће се обрачуната (уместо уговорене) главница укамаћивати до износа који стварно треба да се отплати.

Дакле, имајући у виду све наведено, мишљења смо да је у конкретном случају Порески обвезник поступио исправно са рачуноводственог аспекта и са становишта примене релевантних МСФИ, с обзиром да је на основном рачуну обавеза по основу добијеног Зајма, исказан Зајам у висини номиналне вредности истог, док је обрачунати дисконт признат на корективном рачуну као умањење основног рачуна Зајма. Такође, обавезе по основу Зајма накнадно су одмераване по амортизованој вредности, тако што је укупно обрачунати дисконт амортизован и исказан у пословним књигама Пореског обвезника на терет расхода од камата у свакој пословној години...

¹ Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/20).

УТАЊЕНА КАПИТАЛИЗАЦИЈА И ОБРАЧУН КАМАТА „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“

У овом чланку бавимо се специфичностима утврђивања цена „ван дохвата руке“ код зајмова и кредита између повезаних правних лица у складу са српским пореским законодавством.

На почетку чланка дат је преглед каматних стопа „ван дохвата руке“ које је утврдио Министар финансија.

Каматне стопе „ван дохвата руке“ које је утврдио Министар финансија

	2023. год.	2022. год.	2021. год.
ЗА ПОРЕСКЕ ОБВЕЗНИКЕ (СЕМ БАНАКА И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА)			
Краткорочни кредити у RSD	3,88%	3,12%	3,69%
Дугорочни кредити у RSD	4,74%	3,39%	3,90%
Краткорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	2,98%	2,25%	2,32%
Дугорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	3,22%	2,73%	2,83%
Краткорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	није објављена	6,94%	није објављена
Дугорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	7,84%	није објављена	6,86%
Краткорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	3,18%	1,85%	1,57%
Дугорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	4,28%	3,54%	4,01%
ЗА БАНКЕ И ДАВАОЦЕ ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА			
Краткорочни кредити у RSD	1,48%	0,50%	0,67%
Дугорочни кредити у RSD	4,47%	2,86%	3,79%
Кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	3,25%	2,75%	2,83%
Кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	4,43%	3,91%	3,94%
Кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	2,63%	2,61%	2,61%
Кредити у SEK и динарски кредити индексирани у SEK	3,70%	3,96%	3,96%
Кредити у RUB и динарски кредити индексирани у RUB	1,91%	2,31%	2,56%
Кредити у GBP и динарски кредити индексирани у GBP	1,88%	1,88%	1,88%
Кредити у CNY и динарски кредити индексирани у CNY	4,01%	није објављена	није објављена

Наведене каматне стопе примењују се и на зајмове између повезаних лица.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИСАНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА МЕЂУНАРОДНЕ ГРУПЕ ПОВЕЗАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА – „СВC REPORT“ – ЗА 2023. ГОДИНУ

Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица (у наставку: Годишњи извештај) представља својеврстан преглед свих чланица међународне групе, груписаних према пореској јурисдикцији у којој се налазе, као и остварених прихода, резултата пословања и вредности коришћене имовине те групе по тим јурисдикцијама. Обавезу састављања и подношења тог извештаја Пореској управи Републике Србије има резидентни обвезник пореза на добит правних лица који се сматра крајњим матичним правним лицем те међународне групе повезаних правних лица, у складу са чланом 61 в Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у наставку: ЗПДПЛ), уколико су испуњени одређени услови, о чему пишемо у наставку. Рок за подношење Годишњег извештаја за 2023. годину надлежном пореском органу Републике Србије је 12 месеци од истека наведене године (дакле рок је крај 2024. године)¹.

Услови, начин подношења и изглед обрасца Годишњег извештаја ближе су уређени последњим изменама Правилника о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у наставку: Правилник о трансферним ценама). Тим изменама, које су ступиле на снагу још 9. октобра 2021. године, извршене су две допуне правилника, од којих се прва односи на сва резидентна правна лица која састављају Извештај о трансферним ценама (дакле потпун извештај, не онај у скраћеној форми), а друга се односи само на резидентна правна лица која се сматрају крајњим матичним правним ли-

цима међународне групе повезаних правних лица. У том смислу:

1. Чланом 3. став 1. тачка б) Правилника о трансферним ценама експлицитно је прописано да у Извештају о трансферним ценама (потпун извештај), у делу који се односи на анализу групе повезаних лица којој обвезник припада, **резидентни порески обвезник (правно лице) даје информацију да ли је члан међународне групе повезаних правних лица и ако јесте, да ли се сматра крајњим матичним правним лицем те групе**. Ако јесте члан међународне групе повезаних правних лица, али се не сматра крајњим матичним правним лицем те групе, он мора да наведе које се лице сматра крајњим матичним правним лицем те групе (да пружи информације о идентитету и држави резидентности, што, по нашем мишљењу, најмање укључује назив и правну форму матичног правног лица које је крајњи власник међународне групе, матични и/или порески број тог матичног правног лица, седиште и државу чији је резидент то матично правно лице). Ове информације Пореској управи Републике Србије достављају сва резидентна правна лица која су обвезници пореза на добит у Републици Србији и која састављају Извештај о трансферним ценама у потпуном облику, тј. ова обавеза не односи се на оне који састављају Извештај у скраћеном облику, јер је структура Извештаја у скраћеном облику посебно уређена чланом 2. ст. 3. и 4. Правилника о трансферним ценама;

2. Чл. 32. и 33. Правилника о трансферним ценама ближе су уређени услови, начин подношења Годишњег извештаја и сам изглед обрасца тог извештаја. Обавезу састављања и подношења Годишњег извештаја на прописаном обрасцу, тј. Обрасцу „СвС“ надлежном пореском органу Републике Србије, има искључиво правно лице које се сматра крајњим матичним правним лицем међународне групе повезаних правних лица, а које је резидент и обвезник пореза

¹ Уколико је пословна година различита од календарске, рок је 12 месеци од краја пословне године за коју се Годишњи извештај доставља.

ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЕТА ДОБАРА И ПРУЖАЊА УСЛУГА У СКЛАДУ СА МСФИ 15

Субјекти који примењују пуне МСФИ утврђују приход од продаје производа, робе и услуга у складу са МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима*, осим по основу:

(а) уговора о лизингу који су у делокругу МСФИ 16 Лизинг;

(б) уговора о осигурању који су у делокругу МСФИ 4 Уговори о осигурању;

(ц) финансијских инструмената и других уговорних права и обавеза који су у делокругу стандарда МСФИ 9 Финансијски инструменти, МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји, МСФИ 11 Заједнички аранжмани, МРС 27 Појединачни финансијски извештаји и МРС 28 Инвестиције у придружене субјекте, и

(д) немонетарне размене између субјеката у истој области пословања (делатности) да би се омогућила продаја купцима или потенцијалним купцима. На пример, овај стандард се не примењује на уговоре између две нафтне компаније које се договоре да размењују нафту да би благовремено подмириле потражњу својих купаца на одређеним различитим локацијама.

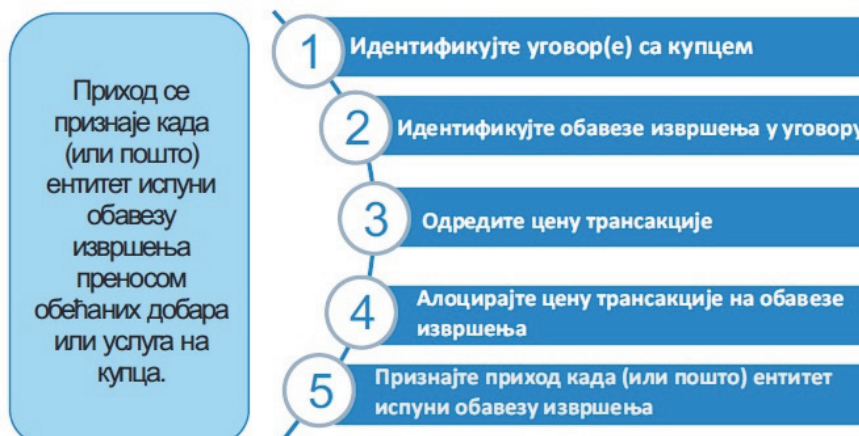
Уговор са купцем може једним делом да буде у делокругу МСФИ 15 и делом у делокругу осталих претходно наведених стандарда. На пример, ако уговор садржи елементе лизинга и услуге, на елемент лизинга

примењује се МСФИ 16 *Лизинг*, а на елемент услуге примењује се МСФИ 15.

Пример: Предузећа из области рударства и грађевинарства често склапају уговоре о закупу опреме за обављање делатности. Такви уговори идентификују се као уговори о лизингу и на њих се примењује МСФИ 16 Лизинг. Ако је уговором о закупу опреме уговорено и одржавање опреме, на услугу одржавања примењује се МСФИ 15. Параграфи Б32–Б33 МСФИ 16 садрже упутства о раздвајању компоненти уговора које садрже лизинг од компоненти које нису лизинг.

Ако у осталим МСФИ није прецизирано како да се изврши одвајање и/или почетно признавање једног или више делова уговора, онда субјект треба да примени МСФИ 15 за одвајање и/или почетно одмеравање дела (или делова) уговора.

Признавање прихода према МСФИ 15 заснива се **на моделу од пет корака** на основу којег се одређује када приходе треба признати и у којем износу. Модел признаје приход када (или пошто) субјект пренесе контролу над робом или услугом на купца. Приход се признаје или у одређеном временском тренутку или током времена, у зависности од тога да ли су испуњени одређени критеријуми. За признавање прихода треба применити следећих пет корака:

УТВРЂИВАЊЕ ПРИХОДА У СКЛАДУ СА МСФИ ЗА МСП И ПРАВИЛНИКОМ ЗА МИКРО ПРАВНА ЛИЦА

За субјекте који примењују МСФИ за МСП утврђивање прихода уређено је Одељком 23 – *Приходи* који је део тог стандарда, док је за субјекте који примењују Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/20, у даљем тексту: Правилник за МПЛ), утврђивање прихода уређено одредбама чл. 39. до 45. тог правилника.

У односу на пуне МСФИ, приходи се према МСФИ за МСП и Правилником за МПЛ признају и одмеравају на једноставнији начин, без посебних критеријума који се односе на примену модела од пет корака који обухвата идентификацију уговора са купцима, идентификацију обавеза извршења из уговора са купцима, одређивање цене трансакције и алокацију цена на обавезе извршења и одређивање критеријума када се приход признаје током времена испуњења обавеза према купцу а када у одређеном тренутку, као и другим питањима која се односе на признавање и мерење прихода.

Примену МСФИ за МСП и Правилника за МПЛ на утврђивање прихода илустроваћемо на одговарајућим примерима у наставку и указаћемо на најбитније разлике у односу на одредбе пуних МСФИ.

1. Утврђивање прихода у складу са Одељком 23 – Приходи и чл. 39. до 45. Правилника за МПЛ

Одредбама Одељка 23 МСФИ за МСП, уређено је признавање и одмеравање прихода од продаје производа и робе, пружања услуга са посебним освртом на услуге изградње и прихода од камата, тантијема и дивиденди. На сличан начин уређено је утврђивање прихода од продаје производа и робе, пружања услуга и прихода од камата, тантијема и дивиденди одредбама чл. 39. и 40. Правилника за МПЛ. Према члану 39. став 2. Правилника за МПЛ приход настаје у току редов-

них активности пословног субјекта и има различите називе, као што су приход од продаје производа, робе и услуга, провизије, камате, дивиденде, тантијеме, закупнине и слично.

У Одељку 23 МСФИ за МСП под појмом роба подразумевају се и сопствени производи које ентитет производи за сврхе продаје и купљена роба ради даље продаје.

1.1. Приходи од продаје производа и робе

Према члану 40. Правилника за МПЛ, пословне приходе чине приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, дотација, донација, регреса, компензација и повраћаја дажбина по основу продаје робе, производа и услуга и други пословни приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи, независно од времена наплате.

Приходи по основу продаје робе, производа и услуга признају се када и у мери у којој је пословни субјект испунио своју обавезу по основу уговора преносом договорене робе или пружањем услуге купцу – пренос је урађен када је купац стекао (или у мери у којој је стекао) контролу над том робом или услугом. Пословни субјект у току извештајног периода а обавезно на крају извештајног периода утврђује степен испуњености чињења из уговора са купцем.

Приходи од продаје робе, производа и услуга вреднују се по фактурној вредности, по одбитку датих рабата и других попушта, ПДВ и других пореских облика попут пореза по одбитку.

Пословни субјект укључује у приход прилив економских користи које је примио или потражује за свој рачун. У приход се не укључују износи примљени за рачун трећих страна.

ПДВ ИМПЛИКАЦИЈЕ УСТУПАЊА УГОВОРА О ИЗВОЂЕЊУ РАДОВА

Уговор о извођењу грађевинских радова представља један од најкомплекснијих уговора у привреди, с обзиром на сложеност самог предмета уговора, права и обавеза уговорних страна и на друге аспекте односа наручиоца и извођача радова који се регулишу овим уговором. Додатно, извођење радова често се врши у дужем временском периоду, у којем долази до различитих околности које утичу на уговорна права и обавезе учесника у послу. Ове ситуације, независно од тога да ли подразумевају и измене уговора о извођењу радова или не, неопходно је анализирати из аспекта примене прописа којима се уређује опорезивање ПДВ.

Овом приликом бавимо се ситуацијом у којој у току реализације уговора о извођењу грађевинских радова долази то уступања овог уговора трећем лицу (које се не сматра повезаним лицем са уступеоцем). Поступање обвезника ПДВ у овом случају ћемо приказати на практичном примеру, узимајући у обзир следеће чињенице:

– Лице А (у својству главног извођача) закључило је Уговор о извођењу грађевинских радова са Лицом Б (у својству подизвођача). Оба лица су обвезници ПДВ и сматрају се субјектима приватног сектора, у складу са Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗЕФ);

– Лице А – наручилац радова платило је Лицу Б два аванса – један у 2022. години и други у 2023. години. По основу примљеног аванса Лице Б је издало два авансна рачуна (за аванс плаћен у 2022. години издало је фактуру ван СЕФ, док је за аванс плаћен у 2023. години издало електронску фактуру). Лице А извршило је обрачун ПДВ у својству пореског дужника и обрачунати ПДВ користило као претходни порез;

– у новембру 2023. године основано је ново привредно друштво – Лице Ц, које се евидентирало за обавезу плаћања ПДВ. Лице А је са овим лицем закључило Уговор о извођењу грађевинских радова у

истом месецу. Лице Ц, по основу овог уговора, испоставља привремене ситуације и издаје електронске фактуре Лицу А;

– стране су постигле сагласност о уступању Уговора о извођењу грађевинских радова (закљученог између Лица А и Б) Лицу Ц. Са наведеним у вези Лице А уступило је Лицу Ц сва права и обавезе из уговора закљученог са Лицом Б. Лице Б сагласило се са уступањем уговора. На основу тога, Лице Ц (пријемник) фактички је ступило на место Лица А (уступиоца) у погледу права и обавеза из уговора Лица А и Лица Б. С тим у вези, Лице Б (у својству подизвођача) изводи радове за које испоставља привремене ситуације и окончану ситуацију, као и електронске фактуре Лицу Ц.

– Уговором о уступању уговора о извођењу грађевинских радова (у даљем тексту: Уговор о уступању) није предвиђено плаћање накнаде између уступеоца – Лица А и пријемника – Лица Ц;

– Уговором о уступању предвиђено је да су предмет преноса сва права и обавезе предвиђене Уговором о извођењу грађевинских радова (између осталог, и по основу извршених авансних плаћања). Сходно наведеном, Лице Б не врши повраћај (неоправданог, односно неискоришћеног) аванса који му је уплатило Лице А.

У анализи ПДВ импликација узели смо у обзир релевантне одредбе Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93 и „Службени гласник РС“, бр. 18/20 – у даљем тексту: ЗОО), Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ) и Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, ... и 116/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ).

У складу са чланом 145. ЗОО, свака страна у двостраном уговору може, ако на то пристане друга страна, уступити уговор неком трећем лицу, које тиме

ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О НАПЛАЋЕНИМ НАКНАДАМА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА КОЈИ КОРИСНИЦИ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА, УПРАВЉАЧИ, РЕГУЛАТОРНА ТЕЛА, ОДНОСНО РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА, КОЈИ ВРШЕ НАПЛАТУ НАКНАДА

У складу са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/2018, . . . и 120/2023), донет је Правилник о обрасцу извештаја о наплаћеним накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 9/24).

Одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара утврђено је да се на рачун корисника шума и шумског земљишта, управљача, регулаторног тела за управљање лукама, односно регулаторног тела, уплаћују приходи од накнаде за коришћење шумског земљишта у државној својини у нешумске намене, накнаде за коришћење заштићеног подручја, накнада за коришћење лука и пристаништа, накнада за коришћење општинских путева и улица, накнада за коришћење јавне железничке инфраструктуре, накнада за коришћење туристичког простора и накнада за електронске комуникације.

С тим у вези, корисници шума и шумског земљишта, управљачи, регулаторна тела, односно регулаторна агенција који врше наплату накнада имају обавезу да достављају извештаје о наплаћеним накнадама Министарству финансија на годишњем нивоу.

Извештај који се доставља на годишњем нивоу садржи податке о броју обвезника којима је утврђена накнада, по врсти накнаде, о укупно утврђеној обавези накнаде, по врсти накнаде, о броју обвезника који су ослобођени плаћања накнаде, по врсти накнаде, односно броју обвезника који су остварили право на олакшице, по врсти накнаде, о износу накнаде за које је извршено ослобођење од плаћања, односно

олакшици (губитку накнаде), по врсти накнаде, о наплаћеном износу накнаде и укупном броју дужника.

Правилником о обрасцу извештаја о наплаћеним накнадама за коришћење јавних добара утврђени су изглед и садржина обрасца извештаја о наплаћеним накнадама за коришћење јавних добара које наплаћују корисници шума и шумског земљишта, управљачи, регулаторна тела, односно регулаторна агенција за коришћење шумског земљишта у државној својини у нешумске намене, заштићеног подручја, лука и пристаништа, општинских путева и улица, јавне железничке инфраструктуре, туристичког простора и за електронске комуникације, као и начин достављања тог обрасца.

Корисници шума и шумског земљишта, управљачи, регулаторна тела, односно регулаторна агенција који врше наплату накнада за коришћење јавних добара достављају извештај о наплаћеним накнадама на годишњем нивоу, на Обрасцу НКЈД – Извештај о наплаћеним накнадама за коришћење јавних добара. Прописно попуњен Образац НКЈД доставља се Министарству финансија – Сектору за фискални систем, путем поште на адресу ул. Кнеза Милоша 20, 11000 Београд, као и у електронском облику (xlsx формат фајла), на адресу: izvestajnaknade@mfin.gov.rs, у року од 60 дана по истеку године.

У Извештај се уносе подаци о врсти извештаја, подаци о подносиоцу извештаја и подаци о утврђеним и наплаћеним накнадама за коришћење јавног добра по врсти накнаде, односно подаци о износу ослобођења и олакшица.

ИЗВЕШТАВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА И АМБАЛАЖА)

Накнаде за коришћење јавних добара у области заштите животне средине уређују се Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19 и 92/23 – у даљем тексту: Закон о накнадама).

Влада Републике Србије овлашћена је да објављује усклађене динарске износе пореза утврђене Законом о накнадама. Усклађени износи пореза који се примењују у 2023. години објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 15/23. Усклађени износи који се односе на 2024. годину објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 120/23.

Међу овим накнадама, најзначајније су накнаде које се односе на производе који после употребе постају посебни токови отпада и на амбалажу.

Подсећамо на то да је Закон о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 92/23, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама), који се примењује од 1. јануара 2024. године прописан велики број значајних измена, укључујући и измене које се односе на производе који постају посебни токови отпада, о чему смо детаљније писали у ПС 20/23.

1. Накнада за посебне токове отпада

Посебни токови отпада дефинисани су у Закону о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, . . . и 35/23) као кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила, амбалажног отпада, отпадних флуоресцентних цеви које садрже живу, отпада из производње титан диоксида, фармацевтског и медицинског отпада, РСВ и РСВ отпада, отпада од азбеста, РОПС отпада, отпада од грађења и рушења, отпадног муља, отпадне живе и живиних једињења) од места настајања, преко саку-

плања, транспорта складиштења и третмана, односно поновног искориштења до одлагања на депонију.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнада, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС“, бр. 54/10, . . . и 77/21 – у даљем тексту: Уредба), раније су били уређени производи који после употребе постају посебни токови отпада, образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокове достављања годишњег извештаја, обвезнике плаћања накнаде, критеријуме за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде.

Даном почетка примене Закона о накнадама, односно од 1. јануара 2019. године престају да важе одредбе Уредбе, осим члана 4. којим је **уређено вођење евиденције и извештавање**.

Према томе, годишњи извештај који достављају Агенцији за заштиту животне средине (у даљем тексту: Агенција) саставља се на исти начин и по основу истих прописа који су важили пре доношења Закона, тј. у складу са Уредбом.

Законом о изменама и допунама прописано да ће министар у чијој су надлежности послови заштите животне средине прописати садржину обрасца дневне евиденције и годишњег извештаја, као и начин достављања годишњег извештаја Агенцији. Овај пропис још увек није донет, тако да ће се за 2023. годину извештаји састављати у складу са Уредбом.

Годишњи извештај саставља се на Обрасцу 2. и доставља Агенцији најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину. Прописано је да обвезници плаћања накнаде достављају Агенцији годишњи извеш-

НОВИ СПОРАЗУМ О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ СА НАРОДНОМ РЕПУБЛИКОМ КИНОМ

Споразум о слободној трговини између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине (*the Free Trade Agreement between the Government of the Republic of Serbia and the Government of the People's Republic of China*) потписан је у Пекингу 17. октобра 2023. године.

Споразум обухвата неколико делова (опште одредбе, трговина робом, правила о пореклу, царинске процедуре и олакшање трговине, заштита интелектуалне својине, улагање и услуге, институционалне одредбе, конкуренцију, решавање спорова и завршне одредбе и анексе). Споразумом је предвиђено да ће стране успоставити зону слободне трговине, у циљу подстицања просперитета и одрживог развоја.

Трговински део споразума садржан је у Глави 2 (чланови од 5 до 21) и у Анексу I – Листа царинских концесија.

Чланом 5. Споразума (Обухват) прописано је да се Глава 2. примењује на трговину робом између Страна.

Чланом 6. Споразума (Национални третман) прописано је да ће свака Страна ће роби из друге Стране одобрити национални третман у складу са чланом III ГАТТ 1994 (*General Agreement on Tariff and Trade* – Општи споразум о тарифи и трговини Светске трговинске организације), укључујући његова тумачења.

Чланом 7. Споразума (Укидање царинских дажбина) прописано је следеће:

1. Ниједна Страна неће повећати било коју постојећу или донети било коју нову царинску дажбину на робу са пореклом друге Стране;

2. Свака Страна ће смањити или укинути своје царинске дажбине на робу са пореклом из друге Стране у складу са Главом 3. (Правила о пореклу и процедуре за примену), у складу са Табелама у Анексу 1. (Листа царинских концесија);

3. Царинска дажбина укључује било коју дажбину или таксу било које врсте уведена на увезену робу, али не укључује:

(а) дажбине једнаког дејства као унутрашњи порез уведене у складу са одредбама става 2. члана III ГАТТ 1994,

(б) било коју антидампиншку или компензаторну дажбину примењену у складу са одредбама члана VI ГАТТ 1994, Споразума СТО о примени члана VI Општег споразума о царинама и трговини 1994, или Споразума СТО о субвенцијама и компензаторним мерама, било које примењену дажбину у складу са чланом XIX ГАТТ 1994 и Споразумом СТО о заштитним мерама, и

(в) било коју таксу или друге накнаде у вези са увозом које су пропорционалне цени пружених услуга.

Чланом 8. Споразума (Базне царине) прописано је следеће:

1. За сваки производ базна царина, на коју се примењују постепена снижења одређена у Анексу 1. (Листа царинских концесија) у односу на увоз који се одвија између Страна, биће царина по статусу најповлашћеније нације (у даљем тексту „МФН“) коју свака Страна примењује од 1. јануара 2022. године;

2. Ако у било којем тренутку Страна смањи своју примењену МФН царину након ступања на снагу овог Споразума, та царина ће се примењивати на трговину обухваћену овим споразумом, ако и све док је нижа од стопе царинске дажбине израчунате у складу са својим Табелама у Анексу 1. (Листа царинских концесија).

Чл. 9–21. Споразума односе се на: количинска ограничења, санитарне и фитосанитарне мере, техничке прописе, државна трговинска предузећа, субвенције и компензаторне мере, антидампиншке мере, опште заштитне мере, билатералне заштитне мере, општа изузећа, изузећа из разлога безбедности, ограничења у циљу заштите равнотеже платног биланса, откривање информација и поверљивост.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРОПИСИМА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ

У овом тексту дајемо одговоре на питања из праксе која су поставили претплатници Привредног саветника и која су се више пута понављала, па за исправну примену прописа могу бити корисна за шири круг пословних субјеката.

1. Фактурисање природног (робног) рабата

Питање:

Имамо питање везано за давање робног рабата нашим купцима као и обавезе издавања електронске фактуре и обрачуна ПДВ. Наше одељење има намеру да издаје на крају сезоне рабат у роби који би био покривен уговором, уз захтев да купац добије фактуру са назнаком за уплату нула динара. То значи да уколико купац купи, нпр., 1000 kg неког производа, на крају сезоне добије још 10 kg тог истог производа у роби гратис.

Нисмо сигурни да ли имамо обавезу да за промет робе без накнаде издајемо фактуру на СЕФ? Уколико имамо ту обавезу, вредност робе би била по продајној цени, као и обрачун ПДВ. На коју одредбу се позивамо и да ли је потребно навести неку напомену? Уколико немамо обавезу да издајемо фактуру на СЕФ, да ли можемо купцу да издамо само отпремницу и на основу одлуке платимо ПДВ на набавну цену како бисмо били покривени? Не знамо како се ово ради у пракси јер се први пут сусрећемо са овом темом.

Одговор:

У пракси се догађа да се, уместо новчаних попушта, купцима на име рабата одобравају природни (количински) попусти одговарајућих врста добара. Природни рабат који је дат после извршеног промета по основу којег је одобрен сматра се испоруком добара без накнаде, а не изменом пореске основице.

Давалац природног рабата обавезан је на такву испоруку да обрачуна ПДВ на основицу коју чини набавна цена, односно цена коштања добара тих или сличних добара, у складу са чланом 18. ст. 1. и 3. Закона о ПДВ.

Од 1. јануара 2023. год. више не постоји обавеза издавања електронске фактуре за промет без накнаде у који спада природни рабат. На другој страни, преко СЕФ је могуће издати електронску фактуру и за промет без накнаде.

Уколико се определите за то да купцу за добра која му дајете као природни рабат издате електронску фактуру, то се врши тако што се за сваку ставку на електронској фактури изабере пореска категорија С и одабере одговарајућа пореска стопа (10% или 20%) и унесу се тражени подаци (опис, количина, цена без ПДВ). Затим се дода посебна ставка за анулирање помоћу пореске категорије Н, унесе количина -1 и унесе укупан износ свих добара са обрачунатим ПДВ. На тај начин СЕФ ће креирати електронску фактуру у којој ће бити обрачунат ПДВ, а на дну исте ће бити наведено за плаћање нула дин. Није потребна никаква напомена јер се обрачунава ПДВ, а на самој фактури ће бити наведено да купац нема обавезу плаћања. У оквиру ставке за анулирање у опису ставите да је у питању природни рабат за одређени период на основу уговора.

Уколико не издате електронску фактуру, већ природни рабат документујете отпремницом, доставницом и сл. тада обрачунати ПДВ треба евидентирати у Појединачној евиденцији ПДВ.

ПДВ на добра која се испоручују као природни рабат се обрачунава на набавну цену/цену коштања тих или сличних добара. У Обрасцу ПОПДВ подаци о томе се исказују на пољу 3.7 – уносе се и основица и ПДВ.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ИЗБЕГАВАЊЕМ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА¹

1. Порески кредит за порез на доходак грађана плаћен у иностранству не признаје се по основу пореза који је плаћен у другој држави уколико према УИДО право опорезивања припада искључиво Републици

Питање:

Физичко лице, резидент Републике Србије, у својству манекена², остварило је приход у Немачкој (са којом Република Србија има закључен УИДО).

Сходно УИДО, наведени приход представља приход из члана 15. (Самосталне личне делатности) у складу са којим, у конкретном случају, Немачка (као држава извора) није имала право опорезивања наведеног прихода.

Ово је зато што нису испуњени услови за његово опорезивање у Немачкој, тј.:

– односно физичко лице, у Немачкој, није имало сталну базу за обављање самосталних личних делатности (ово минимум шест месеци);

– односно физичко лице, у Немачкој, није боравило у периоду или у периодима који укупно трају 183 дана или више, у односној пореској години.³

У конкретном случају, ово физичко лице се (из незнања или из неког другог разлога) није позвало на примену одредаба УИДО (нити је, у том циљу, надлежним органима Немачке доставило валидну потврду о резидентности, као ни доказ о стварном власништву прихода).

Непосредна последица наведеног **не/поступања**, условила је опорезивање односног прихода (резидента

Републике Србије) у Немачкој – ово, у свему, применом одредаба домаћег пореског законодавства Немачке (**претпоставка је да ће надлежни порески органи Немачке, дотичном пореском обвезнику, издати потврду о порезу плаћеном у Немачкој**).

Овај порески обвезник (резидент Републике Србије) намерава да, у складу са одредбама Закона о порезу на доходак грађана, наведени приход из Немачке пријави надлежним пореским органима Републике Србије и, том приликом (уз прилагање доказа о порезу плаћеном у Немачкој), од надлежних пореских органа Републике Србије (Пореске управе) затражи признавање права на порески кредит из члана 12. став 1. Закона о порезу на доходак грађана који гласи:

„Ако обвезник – резидент Републике оствари доходак у другој држави, на који је плаћен порез у тој држави, на рачун пореза на доходак грађана утврђеног према одредбама овог закона одобрава му се порески кредит у висини пореза на доходак плаћеног у тој држави.“

Да ли надлежни порески органи Републике Србије (Пореска управа) у наведеним околностима, односном пореском обвезнику треба да признају право на порески кредит из члана 12. став 1. Закона о порезу на доходак грађана?

Одговор:

Између СФР Југославије и Савезне Републике Немачке закључен је Уговор о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, са Протоколом („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, бр. 12/88 – у даљем тексту, Уговор) који се примењује од првог јануара 1989. године.

Уговор производи правно дејство и у билатералним економским односима између Републике Србије и Савезне Републике Немачке.

Напомињемо да Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/06) у члану 16. (поред осталог) предвиђа да су општеприхваћена правила

1 У даљем тексту: УИДО

2 Који приказује гардеробу на модној ревизији или током фото-сесије.

3 Да је било који од два наведена услова испуњен, Немачка би (као држава извора) имала право опорезивања односног прихода (у свему у складу са одредбама домаћег пореског законодавства) што је и иначе предвиђено одредбама тог истог домаћег пореског законодавства.

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ И САДРЖАЈУ ИЗВЕШТАВАЊА О БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ КОД КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ У 2024. ГОДИНИ

У складу са чланом 44. став 4. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС“, бр. 92/23 – у даљем тексту: Закон), локална власт има обавезу да Министарству надлежном за послове финансија доставља извештај о броју запослених на неодређено и одређено време, при чему је ставом 5. истог члана Закона прописано да ће начин и садржај извештавања ближе уредити Министар надлежан за послове финансија.

Наведено је учињено доношењем Правилника о начину и садржају извештавања о броју запослених код корисника средстава буџета локалне власти у 2024. години (у даљем тексту: Правилник) који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 8 од 2. фебруара 2024. године, а ступио је на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 3. фебруара 2024. године.

Овим Правилником прописују се начин и садржај извештавања локалне власти о броју запослених код директних и индиректних корисника средстава буџета локалне власти (у даљем тексту: корисници буџета) у 2024. години.

Локална власт подноси Министарству финансија извештај о броју запослених на неодређено и одређено време, на обрасцу Преглед броја запослених код корисника буџета локалне власти (у даљем тексту: Образац 1).

Образац 1 одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

1. Садржај Обрасца 1

У заглављу Обрасца 1 уносе се следећи подаци:

– ознака трезора, при чему се аутоматски попуњава назив јединице локалне власти (општина, град, аутономна покрајина);

– број запослених у месецу за који се доставља извештај, и

– назив акта којим су планирани расходи за плате – Одлука о буџету за 2024. годину или Одлука о привременом финансирању за 2024. годину.

У Образац 1 подаци се уносе према групама, односно категоријама корисника буџета, који су наведени у колони 1.

Наредне колоне се попуњавају на следећи начин:

– у колону 2 уноси се податак о броју изабраних лица код корисника буџета чије се плате финансирају из извора 01 – Општи приходи и примања буџета у месецу за који се доставља извештај;

– у колону 3 уноси се податак о броју именованих и постављених лица код корисника буџета чије се плате финансирају из извора 01 – Општи приходи и примања буџета у месецу за који се доставља извештај;

– у колону 4 уносе се подаци о броју запослених на неодређено време у месецу за који се доставља извештај чије су се плате у потпуности или делимично финансирале из извора 01 – Општи приходи и примања буџета;

– у колону 5 уносе се подаци о броју запослених на неодређено време у месецу за који се доставља извештај чије су се плате у целини финансирале из извора 04 – Сопствени приходи буџетских корисника;

– у колону 6 уносе се подаци о броју запослених на неодређено време у месецу за који се доставља извештај чије су се плате у целини финансирале из извора 05–08;

– у колону 7 уносе се подаци о броју запослених на неодређено време у месецу за који се доставља извештај чије су се плате у целини финансирале из извора 09–12;

ИЗНОС МАКСИМАЛНЕ ПЛАТЕ, ОДНОСНО ЗАРАДЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ ЗА 2024. ГОДИНУ

Утврђивање износа максималне зараде у јавном сектору прописано је Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 93/12 – у даљем тексту: Закон), који је још увек у примени.

Закон уређује:

– максималне плате, односно зараде запослених у јавном сектору, и

– највише плате, односно зараде запослених у јавном сектору који обављају пратеће и помоћно-техничке послове, који одговарају пословима намештеника IV, V и VI врсте радних места према прописима о државним службеницима и намештеницима.

Чланом 1. прописано је на кога се Закон примењује а на кога се не примењује.

Утврђивање максималне зараде у јавном сектору **примењује се на:**

– јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама;

– организације обавезног социјалног осигурања (фонд ПИО, фонд за здравствено осигурање, Национална служба за запошљавање и Централни регистар за обавезно социјално осигурање);

– јавна предузећа чији је оснивач Република Србија, АП, јединица локалне самоуправе;

– правна лица над којима Република Србија, АП, ЈЛС има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору;

– друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода.

Одредбе овог Закона **не примењују се на:**

– Народну банку Србије;

– Контролу летења Србије СМАТСА д.о.о. Београд;

– Агенцију за борбу против корупције;

– Државну ревизорску институцију и Фискални савет;

– јавна предузећа и правна лица из претходно наведених која имају конкуренцију на тржишту;

– ваздухопловно особље чији послови непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја;

– стручњаке информатичких технологија, високообразовне и научне установе;

– јавне службе (образовање, здравство, социјална заштита итд.).

1. Максимална нето зарада у јавном сектору почев од плате за јануар 2024. године

Према члану 2. Закона, максимална зарада у јавном сектору не може бити већа од износа који се добија множењем највећег коефицијента за положај, утврђеног законом којим се уређују плате државних службеника и намештеника и основице утврђене Законом о буџету за текућу годину.

Према одредби члана 13. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06, . . . и 14/22), **највећи коефицијент за прву групу положаја је 9.**

Чланом 9. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС“, бр. 92/23) утврђена је **основица за обрачун и исплату плата за државне службенике и намештенике у износу од 28.849,86 динара нето почев од плате за јануар 2024. године, тако да максимална нето зарада у јавном сектору, почев од плате за јануар 2024. године износи 259.648,74 динара (9 x 28.849,86).**

2. Максимална бруто зарада у јавном сектору почев од плате за јануар 2024. године

Максимална бруто зарада у јавном сектору почев од **1. јануара 2024. године** израчунава се по следећој формули:

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ПЕТОСТРУКИ ИЗНОС ПРОСЕЧНЕ МЕСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ЗА ДЕЦЕМБАР 2023. ГОДИНЕ, КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈЕ ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЧУНА ПОРЕСКЕ АМОРТИЗАЦИЈЕ, ИЗНОСИ 652.025 ДИНАРА

Према члану 7. старог Правилника о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 116/04, . . . и 8/19), ако је крајњи салдо појединачне групе амортизације од II до V мањи од пет просечних бруто зарада исплаћених по запосленом у Републици Србији у последњем месецу периода за који се врши обрачун амортизације, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, целокупан салдо те групе признаје се као расход амортизације и салдо групе једнак је нули.

Наиме, ако је податак у колони 8 Обрасца ОА за 2023. годину (који се утврђује као разлика неотписане вредности и обрачунате амортизације, односно као разлика износа из колоне 5 и 7 Обрасца ОА) **мањи од 652.025 динара**, тај податак своди се на нулу тако што се обрачуната амортизација у колони 7 Обрасца ОА увећава за овај износ који се рачунски добија у колони 8. На тај начин, вредност у колони 8 Обрасца ОА (неотписана вредност на крају године) своди се на нулу.

Подсећамо, правило „примене петоструке децембарске зараде“ односи се искључиво на средства која су стечена закључно са 31.12.2018. године, а која су разврстана од II до V амортизационе групе и за која се пореска амортизација обрачунава на Обрасцу ОА за 2023. годину применом старих правила.

Детаљно о обрачуну пореске амортизације за 2023. годину писали смо у ПС 2 и 3/24.

2. НОВИ ПРАВИЛНИЦИ О ЕВИДЕНЦИЈИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРОМЕТА ДУВАНСКИХ И СРОДНИХ ПРОИЗВОДА

У „Службеном гласнику РС“, бр. 14 од 23. фебруара 2023. године, објављена су два нова правилника који су донети на основу овлашћења из члана 7. ст. 8. и 9. Закона о дувану („Службени гласник РС“, бр. 101/05, . . . и 92723), и то:

1) Правилник о садржини и начину вођења евиденција од стране произвођача сродних производа и увозника сродних производа (у даљем тексту: Правилник о вођењу евиденције сродних производа), и

2) Правилник о изменама и допуни Правилника о садржини и начину вођења евиденција од стране произвођача дуванских производа, трговаца на велико и мало дуванским производима, увозника и извозника дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа (у даљем тексту: Правилник о измени Правилника о вођењу евиденције о дуванским производима).

Ови правилници ступају на снагу 2. марта 2023. године.

1. Правилником о вођењу евиденције сродних производа, прописани су нови обрасци на којима произвођачи и увозници сродних дуванских производа достављају полугодишњи и годишњи извештај о подацима о којима воде евиденцију на обрасцима који су прописани овим правилником:

1) Образац ПИ-ПСП I – Полугодишњи извештај произвођача сродних производа;

2) Образац ГИ-ПСП II – Годишњи извештај произвођача сродних производа;

3) Образац ПИ-УСП I – Полугодишњи извештај увозника сродних производа;

4) Образац ГИ-УСП II – Годишњи извештај увозника сродних производа.

Наведени обрасци достављају се Управи за дуван у року од 15 дана од дана истека периода за који

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПДВ

1. Брисање обвезника ПДВ из регистра АПР услед статусне промене припајања, може се вршити без потврде о брисању из евиденције ПДВ

У складу са чланом 38а став 2. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), пре брисања из регистра привредних субјеката, односно другог регистра у складу са законом (у даљем тексту: регистар) код органа надлежног за вођење регистра, обвезник ПДВ који престаје да обавља делатност дужан је да, најкасније у року од 15 дана пре подношења захтева за брисање из регистра, надлежном пореском органу поднесе захтев за брисање из евиденције обвезника за ПДВ. Одредбом члана 265. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, . . . и 116/23 – у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник из члана 38а ст. 1. и 2. Закона подноси Пореској управи захтев за брисање из евиденције обвезника ПДВ у календарском месецу у којем је престао да обавља ПДВ активност у електронском облику преко портала Пореске управе. Наведени захтев обавезно садржи податак о датуму престанка обављања ПДВ активности (став 3. члана 38а Закона). Према ст. 4. и 5. истог члана Закона, надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ, при чему орган надлежан за вођење регистра не може извршити брисање обвезника из регистра без потврде о брисању из евиденције за ПДВ.

Међутим, у случају брисања привредног друштва из регистра привредних субјеката код Агенције за привредне регистре из разлога статусне промене припајања код које привредно друштво престаје да постоји без спровођења поступка ликвидације у скла-

ду са законом којим се уређују привредна друштва, мишљења смо да Агенција за привредне регистре може извршити брисање из регистра привредних субјеката без потврде о брисању из евиденције за ПДВ. (МФИН, 000368021 2023 10520 004 000 011 005 од 1.02.2024. године)

2. Примљени рачун од обвезника ПДВ који садржи све прописане податке, осим поштанског броја места издаваоца или примаоца рачуна, сматра се рачуном на основу кога се може остварити право на одбитак претходног пореза

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), обвезник ПДВ има право да ПДВ, који му је обрачунат од стране претходног учесника у промету за промет добара и услуга, одбије као претходни порез, уз испуњење прописаних услова – да поседује прописану документацију (рачун или други документ који служи као рачун издат у складу са прописима којима се уређује опорезивање ПДВ), као и да предметна добра и услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза или за промет који се сматра извршеним у иностранству ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Обавезни елементи рачуна, између осталих, су назив, адреса и ПИБ обвезника – примаоца рачуна.

Према члану 3. тачка 1) Закона о регистру просторних јединица и адресном регистру („Службени гласник РС“, број 9/20), адреса је структурирани скуп геопросторних података који јединствено одређују локацију и идентификацију непокретности на коју се односе.

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ МАРТУ 2024. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и за електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец фебруар 2024. године	5. III	7/21
2	Обавеза свих правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у фебруару 2024. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. III	25/10 и 18/17
3	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец фебруар 2024. године	5. III	13/13, 6/18 и 9/21
4	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. III	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец фебруар 2024. године	5. III	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец фебруар 2024. године	5. III	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец фебруар 2024. године	5. III	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец фебруар 2024. године	5. III	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец фебруар 2024. године, у складу са Законом о угоститељству	5. III	21/19

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2023. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	23/23	114.228,00	99,1	82.769,00	98,3
Фебруар (Укупно)	33/23	112.212,00	98,2	81.359,00	98,3
Март (Укупно)	43/23	117.669,00	104,9	85.485,00	105,1
Април (Укупно)	53/23	115.631,00	98,3	83.812,00	98,0
Мај (Укупно)	61/23	118.992,00	102,9	86.220,00	102,9
Јун (Укупно)	71/23	118.025,00	99,2	85.539,00	99,2
Јул (Укупно)	82/23	115.664,00	98,0	83.781,00	97,9
Август (Укупно)	93/23	118.918,00	102,8	86.112,00	102,8
Септембар (Укупно)	104/23	117.472,00	98,8	85.066,00	98,8
Октобар (Укупно)	116/23	119.791,00	102,0	86.738,00	102,0
Новембар (Укупно)	6/24	123.971,00	103,5	89.956,00	103,7
Децембар (Укупно)		130.405,00	105,2	95.093,00	105,7

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2024. године („Службени гласник РС“, бр. 79/23) утврђена је у нето износу од 271 динар по радном часу и примењује се од 1.01.2024. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2024. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2024.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јун	160	43.360,00	58.288,16
2	Фебруар, Март, Септембар и Новембар	168	45.528,00	61.380,88
3	Април, Август и Децембар	176	47.696,00	64.473,61
4	Јануар, Мај, Јул и Октобар	184	49.864,00	67.566,34

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прекоремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **40.143** динара (114.694 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2024. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2024. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК ОРГАНИЗУЈЕ КУРС –
У ПРОСТОРИЈАМА ОБРАЗОВНОГ ЦЕНТРА И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

**ПРАКТИЧНА ОБУКА ЗА ОБРАЧУН ЗАРАДА,
НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ ПРИМАЊА**

Датум	Тема	Предавач	Фонд часова
26. март 2024.	Увод: Порез на доходак грађана – општа правила Заснивање радног односа, запошљавање странаца и структура зараде	Никола Јеринић	1 3
27. март 2024.	Обрачун пореза и доприноса на зараде запослених	Весна Боровић	4
1. април 2024.	Обрачун пореза и доприноса на зараде запослених	Весна Боровић	2
	Упућивање запослених на службени пут и на привремени рад у иностранство	Никола Јеринић	2
3. април 2024.	Накнаде зараде за време привремене спречености за рад	Тијана Павловић	4
8. април 2024.	Накнаде зараде која се исплаћује на терет послодавца	Тијана Павловић	2
	Примања запослених која немају карактер зараде према Закону о раду	Никола Јеринић	2
10. април 2024.	Олакшице за запошљавање новозапослених лица	Весна Боровић	4
15. април 2024.	Опорезивање осталих прихода	Иван Антић	4
17. април 2024.	Приход од самосталне делатности и лична зарада предузетника	Иван Антић	2
	Примања запослених која немају карактер зараде према Закону о раду	Никола Јеринић	2
22. април 2024.	Зараде упућеника у Републику Србију	Никола Јеринић	2
	Отказ уговора о раду		2
24. април 2024.	Коришћење рачуноводственог софтвера за обрачун личних примања	Привредни саветник ИТ	4
УКУПНО ЧАСОВА			40

Курс је намењен за практично оспособљавање лица за самостални обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања лица у радном односу и лица изван радног односа, обрачун одговарајућих пореза и доприноса, подношење пореских пријава и све остале релевантне активности које прате ове послове. Поред пореске материје на курсу ће бити обрађене и одговарајуће одредбе Закона о раду које треба да познају лица која раде на пословима обрачуна ових примања физичких лица.

Курс је практично оријентисан и садржи велики број примера обрачуна пореза и доприноса на зараде, накнаде зарада и остала лична примања, попуњавања пореске пријаве ППП-ПД, као и књижења у пословним књигама исплатиоца.

Курс се одржава наведеним датумима од 10.00 до 13.30 часова **на хибридни начин – по избору полазника: у просторији Образовног центра Привредног саветника, односно преко интернет платформе Zoom.**

Просторија Образовног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Накнада за присуствовање курсу износи **40.000 динара без ПДВ (48.000 динара са урачунатим ПДВ)**. Могуће је плаћање у две рате.

У износ накнаде за све полазнике укључене су и презентације предавача у PDF формату, као и линк за одложено гледање снимка сваког предавања на курсу. За полазнике који курсу присуствују у просторији Привредног саветника обезбеђено је послужење.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције **еПродавница – Курсеви**.

Приликом пријављивања **полазник треба да изабере да ли курсу жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.**

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима можете добити на тел: 011/3209645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs

ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР – У САЛИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

на тему

ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ

- Дилеме из праксе око постојања повезаности и скраћеног извештаја о трансферним ценама
- Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама за међународну групу правних лица
- Тест на утањену капитализацију код зајмопримца као повезаног лица
- Функционална анализа – практичан пример
- Проналажење упоредивих друштава помоћу база података
- Метода трансакционе нето марже – практични примери
- Метода упоредиве цене на тржишту – практични примери
- Поједностављени поступак за услуге које додају малу вредност – практични примери
- Друге методе и остала релевантна питања
- Одговори на питања учесника семинара

Предавач: **Горан Лазовић** – специјалиста за трансферне цене са вишегодишњим искуством на изради елабората о трансферним ценама

У сали Привредног саветника и
преко интернет платформе Zoom

25. март 2024. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање семинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључена је и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка семинара. За полазнике који семинару присуствују у сали Привредног саветника обезбеђено је послужење хране и пића.

Просторија Образовног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције eПродавница – Семинари.

Приликом пријављивања полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима можете добити на тел: 011/3209-645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs